

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 347/06-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. marca 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a zo sudcu Ladislava Orosza prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď., H. a akad. mal. a soch. M. T., B., zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 13/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C 953/97), a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. Ing. D. Ď. a na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 6 Cb 13/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C 953/97) p o r u š e n é b o l o .

2. Základné právo akad. mal. a soch. M. T. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 6 Cb 13/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C 953/97) p o r u š e n é b o l o .

3. Okresnému súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 13/2005 p r i k a z u j e k o n a ť bez zbytočných priet'ahov.

4. JUDr. Ing. D. Ď. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trebišov p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Akad. mal. a soch. M. T. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trebišov p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd Trebišov j e p o v i n n ý uhradiť JUDr. Ing. D. Ď. a akad. mal. a soch. M. T. trovy právneho zastúpenia v sume 11 176,50 Sk (slovom jedenásťtisícstosedemdesiatšesť slovenských korún a päťdesiat halierov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. J. H., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 347/06-10 z 3. novembra 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď., H. (ďalej len

„sťažovateľ“), a akad. mal. a soch. M. T., B. (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 13/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C 953/97).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia 2. októbra 1997 podali okresnému súdu žalobu podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorou sa domáhali určenia, že nehnuteľný majetok (pozemky zapísané na liste vlastníctva č. 123 v katastrálnom území Č.), ktorý je zapísaný v súpise konkurznej podstaty Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 38 K 111/95 z 1. februára 1996, je v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľov ako manželov. Okresný súd predmetnú vec zaevidoval pod sp. zn. 11 C 953/97 a následne ju prípisom zo 6. októbra 1997 postúpil na konanie krajskému súdu s poukazom na § 88 ods. 1 písm. j) OSP. Krajským súdom bola tejto veci pridelená sp. zn. 81 Cb 146/97.

Rozsudkom sp. zn. 76 Cb 2/98, 81 Cb 80/97, 81 Cb 146/97, 81 Cb 150/97 z 1. marca 1999 krajský súd žalobu vo vzťahu k sťažovateľom zamietol. Písomné vyhotovenie rozsudku im bolo doručené 23. júna 1999, a to až po podaní ich sťažnosti orgánu štátnej správy súdu zo 16. júna 1999, ktorou sa sťažovali na nečinnosť krajského súdu v tejto veci. Sťažovatelia sa proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote odvolali.

Sťažovateľom bolo 31. marca 2000 doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obo 315/99, 6 Obo 5/2000 z 21. februára 2000, ktorým bol rozsudok krajského súdu z 1. marca 1999 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Podaním z 9. apríla 2001 sa sťažovatelia v tomto konaní domáhali prerokovania veci vecne i miestne príslušným súdom a 26. apríla 2001 podali opätovne sťažnosť na prietahy v konaní.

Podľa sťažovateľov krajský súd spis v tejto veci odoslal okresnému súdu až 14. apríla 2005 (okresnému súdu doručený 22. apríla 2005). Okresný súd v predmetnej veci podľa nich nekonal po podaní žaloby 2. októbra 1997, ale ani po doručení spisu z krajského súdu 14. apríla 2005.

Podľa sťažovateľov boli prietahy v súdnom konaní zavinené „*nesprávnym odstúpením veci Krajskému súdu do Bratislavy, prietahmi v súdnom konaní, ktoré spôsobil KS v Bratislave a to tým, že od prevzatia rozhodnutia (zo dňa 4. 10. 2001 /príloha č. 18/) vec odoslal na konanie príslušnému Okresnému súdu v Trebišove až dňa 14. 4. 2005.*“

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia ústavnému súdu navrhli, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cb 13/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C 953/97) porušené, prikáže okresnému súdu, aby v tomto konaní konal bez zbytočných prietahov, prizná každému zo sťažovateľov primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk a úhradu trov konania v sume 9 874 Sk.

Na základe výzvy ústavného súdu sa okresný súd prostredníctvom svojho predsedu vyjadril k sťažnosti podaním č. 1SprV/579/06 doručeným ústavnému súdu 15. januára 2007. V uvedenom vyjadrení predseda okresného súdu uviedol, že sťažnosť sťažovateľov podľa neho nie je dôvodná. K prijatiu sťažnosti ústavným súdom došlo podľa neho len preto, že sťažovatelia v čase jej podania a ani ústavný súd v čase rozhodovania o prijatí sťažnosti „*nemali zrejme dostatok informácií na to, aby posúdili, či Okresný súd Trebišov v tejto veci bol od roku 1998 príslušný na konanie v tejto veci, či procesným postupom Okresného súdu Trebišov mohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľov(...)*“.

Predseda okresného súdu chronologicky popísal priebeh predmetného konania. Uviedol, že okresný súd začal konanie vo veci 2. októbra 1997 doručením návrhu sťažovateľov na začatie konania a 6. októbra 1997 spis postúpil krajskému súdu z dôvodu jeho vecnej a miestnej príslušnosti. Spis bol krajskému súdu doručený 27. októbra 1997.

Krajský súd v prílohe svojho podania z 13. apríla 2005 (doručeného 18. apríla 2005) vrátil uvedený spis okresnému súdu podľa § 104a OSP s tým, že na konanie v tejto veci nie je vecne príslušným súdom. Okresný súd mu následne pridelil sp. zn. 6 Cb/13/2005.

V období od 30. mája 2005 do 20. novembra 2006 sa spis nachádzal na Okresnom súde Bratislava III, ktorému bol zapožičaný okresným súdom na základe jeho žiadosti z 19. mája 2005.

Pre krátkosť času, ktorý uplynul od doručenia spisu z krajského súdu (18. apríla 2005) do jeho zapožičania Okresnému súdu Bratislava III (23. mája 2005) sa zákonná sudkyňa podľa predsedu okresného súdu *„nemohla podrobne oboznámiť s obsahom spisu a tým aj posúdiť zákonnosť postupu Krajského súdu v Bratislave v súvislosti s oznámením o prenesení príslušnosti vo veci na Okresný súd Trebišov“*.

Z úradného záznamu vypracovaného zákonnou sudkyňou 11. januára 2007 vyplýva, že spis v tejto veci bude po vrátení z ústavného súdu neodkladne zaslaný späť krajskému súdu. Dôvodom je skutočnosť, že o nesúhlase krajského súdu s postúpením tejto veci okresnému súdu nerozhodol uznesením najvyšší súd a podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne bez takéhoto rozhodnutia je na konanie v tejto veci príslušný krajský súd. Ak by vo veci konal okresný súd, došlo by podľa nej k porušeniu ústavného práva účastníka konania *„ohľadom zákonného sudcu“*.

Právny zástupca sťažovateľov doručil 13. marca 2007 ústavnému súdu svoje stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z č. 1SprV/579/06 z 11. januára 2007, ktoré doplnil podaním doručeným v ten istý deň. Vo svojom stanovisku právny zástupca sťažovateľov najprv opätovne chronologicky popísal priebeh preskúmaného konania. Ďalej poukázal na

uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. Ndob 513/2001 zo 14. septembra 2001, ktorým rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia v uvedenej veci. Najvyšší súd v ňom vyslovil, že na konanie v prvom stupni v tejto veci je príslušný okresný súd a v rámci svojej argumentácie v ňom poukázal na stanovisko obchodného kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Obpj 1/99 z 19. marca 1999.

Podľa právneho zástupcu sťažovateľov je vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Cb 13/2005 (pôvodne vedenej pod sp. zn. 11 C 953/97) príslušný na konanie okresný súd, a v prípade opätovného odstúpenia spisu krajskému súdu by v predmetnej veci iba opakovane spôsobil bezdôvodné prietahy.

Od podania žaloby 2. októbra 1997 boli prietahy v tomto konaní zavinené nesprávnym odstúpením spisu krajskému súdu. Krajský súd spôsobil v konaní najväčšie prietahy tým, že od prevzatia rozhodnutia najvyššieho súdu 4. októbra 2001 spis v tejto veci odoslal okresnému súdu ako súdu príslušnému na konanie až 14. apríla 2005.

V závere svojho podania právny zástupca sťažovateľov navrhol, aby ústavný súd pripustil vstup krajského súdu do konania pred ústavným súdom na strane „odporcu“ a následne navrhol, aby ústavný súd v tejto veci rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 953/97 (neskôr vedenom sp. zn. 6 Cb 13/2005), ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 81 Cb 146/97 bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ďalej aby prikázal okresnému súdu konať v tomto konaní bez zbytočných prietahov, priznal každému zo sťažovateľov primerané finančné zadost'učinenie v sume 400 000 Sk (z toho okresný súd má byť zaviazaný k úhrade sumy 50 000 Sk a krajský súd k úhrade sumy 350 000 Sk) a aby priznal sťažovateľom úhradu trov konania v sume 17 981 Sk.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažnosť v tejto veci pôvodne prijal 3. novembra 2006 na ďalšie konanie III. senát ústavného súdu. Dňa 22. januára 2007 skončilo funkčné obdobie sudcovi spravodajcovi, ktorému bola vec na ústavnom súde pridelená. Následným prerozdelením vecí po vymenovaní nových sudcov ústavného súdu a schválení Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2007 sp. zn. Spr 140/07 sa sudkyňou spravodajkyňou v tejto veci stala Marianna Mochnáčová, ktorá je členkou IV. senátu ústavného súdu. Z toho dôvodu túto vec prerokoval a vo veci samej rozhodol IV. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Zo súdneho spisu a z pripojenej dokumentácie ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci:

- okresnému súdu bola 2. októbra 1997 doručená žaloba sťažovateľov o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku smerujúca proti JUDr. J. J., B., ako správcovi konkurznej podstaty firmy Ž., B. (ďalej len „žalovaný“), ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 11 C 953/97,

- spis v predmetnej veci bol okresným súdom prísom zo 6. októbra 1997 z dôvodu vecnej príslušnosti postúpený krajskému súdu, na ktorom mu bola po doručení 27. októbra 1997 pridelená sp. zn. 81 Cb 146/97, zároveň okresný súd o postúpení spisu upovedomil účastníkov konania,

- uznesením z 27. apríla 1998 krajský súd spojil veci vedené pod sp. zn. 81 Cb 80/97, 81 Cb 146/97, 81 Cb 150/97 a 76 Cb 2/98 na spoločné konanie a prideliť mu sp. zn. 76 Cb 2/98,

- krajský súd uznesením z 5. júna 1998 konanie vo veci sp. zn. 76 Cb 2/98 zastavil a žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznal,

- na základe odvolaní sťažovateľov proti uzneseniam z 27. apríla 1998 a 5. júna 1998 bol spisový materiál v tejto veci 8. júla 1998 doručený najvyššiemu súdu, ktorý uznesením z 23. novembra 1998 zrušil uznesenie krajského súdu z 5. júna 1998 a vec mu vrátil na ďalšie konanie,

- spisový materiál v tejto veci bol vrátený späť krajskému súdu 10. decembra 1998,

- na pojednávaní konanom 1. marca 1999 krajský súd vo veci sp. zn. 76 Cb 2/98 rozhodol rozsudkom,

- na čísle listu 90 bolo v spise pripojené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 315/99, 6 Obo 5/2000 z 21. februára 2000, ktorým tento súd na základe odvolania sťažovateľov zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 76 Cb 2/98 z 1. marca 1999, pretože v predmetných veciach podľa neho rozhodoval vecne nepríslušný súd a vrátil vec na ďalšie konanie (rozhodnutie bolo krajskému súdu doručené 10. marca 2000),

- podaním z 13. apríla 2005 (doručeným 18. apríla 2005) krajský súd postúpil spis vo veci vedenej pod sp. zn. 81 Cb 146/97 okresnému súdu z dôvodu jeho príslušnosti na prerokovanie uvedenej veci,

- Okresný súd Bratislava III požiadal podaním z 19. mája 2005 okresný súd o zaslanie spisu krajského súdu sp. zn. 81 Cb 146/97 obratom (za účelom dokazovania vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 7 C 157/01),

- spis bol 30. mája 2005 doručený Okresnému súdu Bratislava III, ktorý ho okresnému súdu vrátil späť v prílohe svojho podania z 13. novembra 2006 (doručeného 20. novembra 2006),

- podľa úradného záznamu spísaného zákonnou sudkyňou 11. januára 2007 okresný súd po vrátení spisu z ústavného súdu ho postúpi späť krajskému súdu z dôvodu jeho vecnej príslušnosti na prerokovanie predmetnej veci.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd si pri výklade „základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

V zmysle osobitnej právnej úpravy konania pred ústavným súdom obsiahnutej v § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde vymedzí ústavný súd predmet konania o sťažnosti podľa

čl. 127 ústavy vo veci samej výrokom uznesenia o prijatí návrhu. Táto právna úprava teda nepripúšťa zmenu predmetu konania o prijatej sťažnosti (ani okruhu účastníkov) v merite veci po jej predbežnom prerokovaní (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 6/02).

Po vydaní uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 347/06 z 3. novembra 2006 právny zástupca sťažovateľov podaním z 13. marca 2007 navrhol pripustiť vstup krajského súdu do konania pred ústavným súdom „*na strane odporcu*“. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovatelia boli po celú dobu konania v tejto veci zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom a napriek tomu, v záujme ochrany namietaného porušenia v sťažnosti označených práv v čase priebehu konania v tejto veci na krajskom súde, nevyužili účinný prostriedok ochrany týchto práv vo vzťahu ku krajskému súdu, ktorým bolo podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Z uvedených dôvodov prerokoval ústavný súd sťažnosť sťažovateľov len v rozsahu, v ktorom bola prijatá na ďalšie konanie uznesením č. k. III. ÚS 347/06-10 z 3. novembra 2006. Návrhom právneho zástupcu sťažovateľov na pripustenie vstupu krajského súdu do konania a na zmenu petitu sťažnosti nemohol vyhovieť.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo preto iba posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 11 C 953/97 (neskôr pod sp. zn. 6 Cb 13/2005) dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku. Vzhľadom na to, že okresný súd v predmetnom konaní dosiaľ nevykonal žiadne úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu tejto veci, nemožno v tomto prípade hovoriť o právnej ani o skutkovej zložitosti veci, ktorá by mohla byť príčinou predĺženia konania.

2. Pri hodnotení správania sťažovateľov ako druhého kritéria na posudzovanie možných dôvodov zbytočných prietáhov v konaní, ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by mohli byť pri jeho rozhodovaní zohľadnené na ťarchu sťažovateľov a v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu okresného súdu v predmetnom konaní vo vzťahu k označenému porušovateľovi ich základného práva.

3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní, ústavný súd prihliadal na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa zistenia ústavného súdu návrh na začatie konania v uvedenej veci bol okresnému súdu doručený 2. októbra 1997. Okresný súd 6. októbra 1997 postúpil predmetnú vec krajskému súdu, ktorý podľa jeho názoru bol súdom vecne a miestne príslušným na jej prerokovanie a rozhodnutie. O otázke vecnej príslušnosti rozhodol najvyšší súd uznesením z 21. februára 2000, ktorým bol rozsudok krajského súdu sp. zn. 76 Cb 2/98 z 1. marca 1999 zrušený, pretože podľa jeho názoru krajský súd nebol vecne príslušný na rozhodnutie tejto veci.

Podľa názoru ústavného súdu postup okresného súdu v ďalšom priebehu tohto konania bol nesústredený, resp. neefektívny. Tento názor ústavný súd opiera o nasledovné skutočnosti:

1. okresný súd 23. mája 2005 zaslal spis Okresnému súdu Bratislava III aj napriek tomu, že „(...) príslušná sudkyňa sa v tak krátkom čase nemohla podrobne oboznámiť s obsahom spisu a tým aj posúdiť zákonnosť postupu Krajského súdu v Bratislave (...)“, čo vyplýva z vyjadrenia predsedu okresného súdu;

2. predmetný spis zapožičal Okresnému súdu Bratislava III, nebral však zreteľ na základnú povinnosť vyplývajúcu z čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorou je čo najrýchlejšie odstránenie právnej neistoty sťažovateľov v napadnutom konaní.

Okresný súd mal možnosť zvoliť taký postup, ktorý by rešpektoval právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov napríklad tým, že by postúpil Okresnému súdu Bratislava III len kópiu spisu alebo aspoň urgoval vrátenie spisu, o to viac, že zámerom okresného súdu v ďalšom postupe bolo namietat' svoju vecnú nepríslušnosť (ako to vyplýva z vyjadrenia predsedu okresného súdu).

Ústavný súd preto sedemnásťmesačné obdobie trvajúce od júna 2005 do 23. novembra 2006 hodnotil ako zbytočné prietahy konania, v dôsledku ktorých postupom okresného súdu došlo aj k porušeniu označených práv sťažovateľov.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci (3. bod výroku).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

S'ťažovatelia vo svojej s'ťažnosti žiadali aj o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 200 000 Sk každému z nich z dôvodov uvedených v ich s'ťažnosti.

Pretože porušenie základného práva s'ťažovateľov, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd s'ťažovateľom primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať každému zo s'ťažovateľov sumu 20 000 Sk (spolu 40 000 Sk). Táto suma zohľadňuje dĺžku konania pred okresným súdom, ktorú ústavný súd označil ako zbytočné prierahy.

Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. J. H. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok v roku 2005, ktorá bola 16 381 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie s'ťažnosti na súd) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje sumu 2 730 Sk a hodnota režijného paušálu je 164 Sk. Za spoločné úkony vykonané pri zastupovaní dvoch a viacerých osôb sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, t. j. na sumu 2 184 Sk (§ 13 ods. 3 vyhlášky).

Na základe uvedeného bolo potrebné úhradu trov konania sťažovateľov vyčísliť ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby pre dve osoby vykonané v roku 2006 ($4 \times 2\,184 \text{ Sk} = 8\,736 \text{ Sk}$) vrátane režijného paušálu ($4 \times 164 \text{ Sk} = 656 \text{ Sk}$) a DPH ($19\% \times 9\,392 \text{ Sk} = 1\,784,50 \text{ Sk}$). Úhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda spolu činí 11 176,50 Sk.

Ústavný súd preto právnenému zástupcovi sťažovateľov priznal úhradu trov konania v sume 11 176,50 Sk (6. bod výroku).

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2007